

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 8 czerwca 2020 r.

Pozycja 162

POSTANOWIENIE z dnia 20 kwietnia 2020 r. Sygn. akt Ts 9/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Leon Kieres – przewodniczący
Krystyna Pawłowicz – sprawozdawca
Stanisław Piotrowicz,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 5 grudnia 2019 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej MKS sp. z o.o.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 12 stycznia 2018 r. (data nadania), MKS sp. z o.o. (dalej: skarżąca) zarzuciła art. 424⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.) niezgodność z art. 77 ust. 1 i 2 Konstytucji w zakresie, w jakim „utrwalona praktyka orzecznicza w procesie stosowania prawa wypracowała takie jego rozumienie, w którym wymóg przewidzianego przez ten przepis jedynie uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie wyroku, został zastąpiony przez wymóg dokładnego wykazania szkody”.

2. Postanowieniem z 5 grudnia 2019 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, stwierdzając, po pierwsze, że została ona wniesiona po upływie 105 dni (86 dni powiększone o 19 dni) od doręczenia skarżącej ostatecznego rozstrzygnięcia, a zatem z przekroczeniem terminu określonego w ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK), a po drugie, że nie zawiera ona uzasadnienia zarzutu niekonstytucyjności przepisu, a jedynie niekonstytucyjnego stosowania prawa (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

3. W zażaleniu z 27 grudnia 2019 r. (data nadania) na powyższe postanowienie skarżąca zarzuciła Trybunałowi błędną wykładnię przepisów prawa procesowego.

Zdaniem skarżącej, art. 44 ust. 3 pkt 1 u.o.t.p. TK odczytywany łącznie z art. 118 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.), powinien być rozumiany w ten sposób, że o dalszym biegu terminu do wniesienia skargi decyduje dokonanie zawiadomienia pełnomocnika o jego ustanowieniu przez sąd, a nie przez okręgową radę adwokacką lub radę okręgowej izby radców prawnych. Podkreśla ona, że zgodnie z art. 117³ § 2 k.p.c., organ wyznaczający pełnomocnika, zawiadamia o tym fakcie sąd, który dopiero następnie ustanawia go pełnomocnikiem. W związku z powyższym – w ocenie skarżącej – skoro jej pełnomocnikowi nie doręczono orzeczenia sądu, o którym mowa powyżej, to w konsekwencji nie mogło nastąpić wznowienie terminu zawieszonoego 21 sierpnia 2019 r.

Abstrahując od powyższego, skarżąca – odnosząc się do niespełnienia przez skargę wymogu formalnego przewidzianego w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK – wskazuje, że celem jej wniesienia nie jest „wskazanie wykładni przepisu, czy też tego, czy określona subsumpcja prawa narusza normy konstytucyjne”, lecz wyeliminowanie z porządku prawnego normy prawnej w zakresie, w jakim narusza ona Konstytucję.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym. Bada w szczególności, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdzono istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że postanowienie o odmowie nadania rozpatrywanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie zasługują na uwzględnienie.

3. Skarżąca, uzasadniając zarzut wadliwości zastosowanej przez Trybunał wykładni art. 44 u.o.t.p. TK wskazuje, że przepis ten powinien być rozumiany w ten sposób, że o dalszym biegu terminu do wniesienia skargi decyduje zawiadomienie pełnomocnika o jego ustanowieniu przez sąd, a nie przez okręgową radę adwokacką lub radę okręgowej izby radców prawnych.

Odnosząc się do powyższego zarzutu, Trybunał przypomina, że – zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 2 – wznowienie terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej następuje pierwszego dnia po dniu doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego. Należy przy tym zauważyć, że o ile o ustanowieniu pełnomocnika z urzędu decyduje sąd, to konkretnego adwokata lub radcę prawnego wskazuje (wyznacza) okręgowa rada adwokacka lub rada okręgowej izby radców prawnych. Dopiero wyznaczenie przez właściwą radę kreuje między mocodawcą (skarżącym) a pełnomocnikiem stosunek pełnomocnictwa. Wyznaczony adwokat lub radca prawny obowiązany jest zastępować stronę – co do zasady – od chwili doręczenia mu przez właściwą radę zawiadomienia o ustanowieniu go pełnomocnikiem. Jednocześnie, żaden przepis ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.) nie zobowiązuje sądu do dokonania takiego zawiadomienia (zob. M. Łochowski, Ko-

mentarz do art. 118 k.p.c., [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. T. Szanciło, Legalis/el. 2019).

O wyznaczeniu pełnomocnika, właściwa rada – jak słusznie zauważa skarżąca – powinna zawiadomić sąd. Zawiadomienie to ma tożsamy skutek względem sądu, co zawiadomienie o wypowiedzeniu pełnomocnictwa (art. 94 § k.p.c.). Oznacza to, że w tym momencie sąd ma obowiązek traktowania strony jako działającej za pośrednictwem pełnomocnika (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2012 r., sygn. akt I UZ 40/12, Lex nr 1313683). Wbrew jednak temu co twierdzi skarżąca, sąd – po jego zawiadomieniu – nie dokonuje „ponownego ustanowienia”. Samo wyznaczenie przez właściwą radę, poprzedzone wydaniem przez sąd postanowienia o ustanowieniu pełnomocnika, kreuje stosunek pełnomocnictwa.

Mając powyższe na uwadze, należy uznać, że wznowienie terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej następuje pierwszego dnia po dniu doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwej rady, a nie sądu, o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego. Tym samym, Trybunał – w zakwestionowanym postanowieniu – słusznie uznał, że skarga konstytucyjna została wniesiona po upływie terminu, o którym mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

4. Skarżąca zarzuciła również Trybunałowi, że błędnie uznał on, iż skarga nie zawiera uzasadnienia zarzutu niekonstytucyjności przepisu, a jedynie niekonstytucyjnego stosowania prawa. W ocenie skarżącej skarga na stosowanie przepisu jest w pełni dopuszczalna, „a wnioski skargi mogą dotyczyć wydania tzw. zakresowego wyroku [...]”.

Odnosząc się do powyższych argumentów, Trybunał ponownie stwierdza, że w myśl utrwalonego poglądu, normatywna treść przepisów może być kształtowana przez organy stosujące prawo. Jeżeli organy te nadają przepisom utrwalone i jednolite rozumienie, to powinno być ono uwzględniane przez Trybunał przy ocenie zarzutu niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją (zob. np. wyrok TK z 2 czerwca 2009 r., sygn. SK 31/08, OTK ZU nr 6/A/2009, poz. 83). To jednak na skarżącym spoczywa ciężar wykazania istnienia utrwalonej i jednolitej linii orzeczniczej dotyczącej zaskarżonego przepisu.

Skarżąca tymczasem nie przywołała w skardze konstytucyjnej żadnego orzeczenia, które świadczyłoby o istnieniu utrwalonej i jednolitej linii potwierdzającej jej sposób rozumienia zaskarżonego przepisu. Również we wniesionym zażaleniu nie przedstawiła żadnych argumentów, które świadczyłyby o prawdziwości stawianej przez nią tezy.

W związku z powyższym Trybunał słusznie uznał, że skarga nie spełnia wymogu przewidzianego w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK.

Mając powyższe na uwadze, Trybunał Konstytucyjny nie uwzględnił zażalenia.